



de inktzwam

natuurboekje
van



herfst 2011

Hoi! Vroeger schreven de mensen brieven en boeken met een grote ganzenveer. Daar sneden ze met een mesje een scherpe punt aan. Die doopten ze dan in een potje inkt. Soms werd die inkt van paddenstoelen gemaakt. Van inktzwammen. Met die inktzwammeninkt konden ze hun brieven lekker vol zwammen.

In Nederland groeien wel honderd soorten inktzwammen. Dit boekje gaat over de *geschubde inktzwam*. Die komt veel voor. Als je hem één keer hebt gezien, vergeet je hem nooit meer.



De ene dag is er niets te zien. De volgende dag staat er een geschubde inktzwam. Vooral na een regenbui schiet hij de grond uit. Zijn hoed zit helemaal rondom de steel. Net een witte raket. Na een tijdje laat de hoed los van de steel en gaat de hoed open. Op de hoed staan witte of bruinige schubben, vaak een beetje omgekruld.

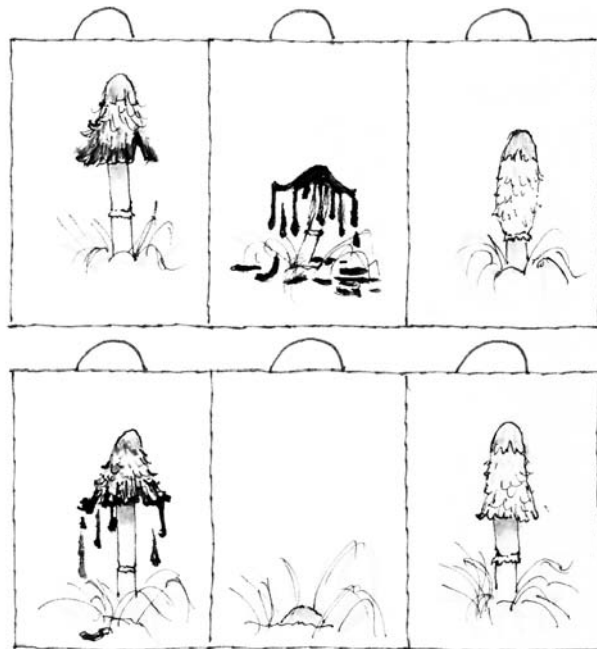
Als je een spiegelkje onder de hoed houdt, zie je de plaatjes. Eerst zijn ze wit. Dan roze. Daarna steeds donkerder. Tussen die plaatjes zitten duizenden piepkleine sporen. Dat zijn een soort zaadjes.



Een jonge inktzwam heeft nog geen inkt. Die krijgt hij als-ie volwassen is. Dat is soms al de volgende dag! De hoed en de plaatjes worden steeds donkerder. Tot ze helemaal zwart zijn. De inktzwam begint te druipen van de inkt. Het lijkt of zo'n oude inktzwam langzaam wegsmelt. Er blijft bijna niets over, behalve de steel met een restje hoed. Ook de sporen druipen op de grond en de regen neemt ze mee. Zo kunnen er ergens anders ook inktzwammen komen.

Geschubde inktzwammen staan bijna nooit alleen. Ze groeien in tuinen en parken, op grasveldjes en mestvaalten of langs een bosrand. Je herkent ze zo. Je vindt ze vast.

Hier zie je hoe een geschubde inktzwam groeit [en weer verdwijnt]. Geef elk plaatje een cijfer van 1 tot en met 6. In de goeie volgorde: van jong naar oud.



Geschubde inktzwammen zijn niet giftig. Er zijn zelfs mensen die een broodje gebakken inktzwam eten. Maar dan alleen de piepjonge witte zwammen. Om ze te eten moet je verstand hebben van paddenstoelen. Je moet zeker weten dat het de geschubde inktzwam is en niet een andere soort.

Hier een recept om inkt te maken. Leg een paar van die donkere inktzwamhoeden op een bordje. Er komt zwart vocht uit en dat wordt steeds meer. Giet het vocht in een kommetje. Doe er wat Arabische gom bij [te koop bij bv. een knutselwinkel]. Klaar is je inkt. Je kunt ermee schrijven, tekenen of schilderen.



Post Juf Anjo van basisschool De Kwir in Neer schreef ons over een vleermuisje, dat haar kleuters vonden op de speelplaats. Ademloos hebben ze het beestje bekeken. Ze zagen hoe het zijn vleugels strekte en zich vastgreep aan een schepje.



Ook Oscar uit Grathem stuurde een vleermuizenverhaal. Hier een stukje eruit.

We waren eens in Domburg met kennissen. We gingen nog om half 9 wandelen tot 11 uur. Tijdens de tocht hadden we een voetbalveldje gezien met licht en muggen en vliegen. Er kwamen een stuk of 5 vleermuizen op af. Je zag de pootjes en de duim.



Van Oscar

Bedankt voor jullie mooie vleermuisbelevissen!



Doe je mee? Een haiku is een Japans gedicht van drie regels. De eerste regel heeft 5

lettergrepen, de tweede regel 7 en de laatste regel weer 5. Hier een voorbeeld:

Mooie inktzwammen / Druipend van de zwarte inkt / Inkt voor kabouters //

Stuur jouw herfsthaiku vóór 29 oktober 2011 naar Het Limburgs Landschap.

Inktzwam-weetje Een brief die is geschreven met inktzwamink? Na eeuwen zitten de inktzwamsporen nog in de inkt van de letters.

*Stichting het Limburgs Landschap
postbus 4301, 5944 ZG Arcen
telefoon [077] 473 75 75
fax [077] 473 75 76
e-mail info@limburgs-landschap.nl*

*Samenstelling en tekst Ditte Merle
Tekeningen Wil Kroon*

Deze kinderbijlage is mogelijk gemaakt door de Nationale Postcode Loterij.

Extra natuurboekjes zijn voor scholen en natuurgroepen gratis te bestellen bij Het Limburgs Landschap.